

Některé rozdíly bojových zásad německých a našich v srovnání Polních řádů.

Účelem tohoto pojednání je vyhledat některé význačnější rozdíly mezi bojovými zásadami podle německého Polního řádu a zásadami našimi, a to jak v boji útočném, tak i v obraně.

Aby toto srovnání bylo možné, je třeba nejdříve, aspoň v hrubých rysech, seznámit se s těmi nejhlavnějšími zásadami německého Polního řádu.

Jak známo, byl německý Polní řád „Truppenführung“ (T. F.) schválen již v říjnu roku 1933, ale vyšel teprve roku 1936. Podle úvodu veškeré zásady v něm uvedené platí jen pro pohybnou válku.

1. Útok podle T. F.

V š e o b e c n é z á s a d y.

Podle směru, jakým je útok veden, rozeznáváme útok čelní a útok obchvatný. Ač útok čelní bude nejčastější, má být vždy, kde to jde, dáována přednost útoku obchvatnému, neboť tento útok je mnohem účinnější. Teprve tam, kde nemůžeme nepřítele obchvátit, útočíme čelně. Přes to však nezapomínat, že snaha o obchvat může vést k rozptylování sil a prostředků.

O b c h v a t n ý ú t o k v y ž a d u j e :

- a) převahy prostředků nad nepřítelem,
- b) nasazení obchvatu již z větší vzdálenosti, neboť přesuny blízko fronty jsou obtížné a nedají se utajit,
- c) poutání nepřítele též čelně podél celé fronty,
- d) neprodlužovat zbytečně obchvatné křídlo, neboť takové prodlužování vede vždy k rozptylování prostředků,

e) dát pozor, abychom sami nebyli obchvázeni, proto obchvatná vojska učlenit do hloubky,

f) zaútočí-li nepřítel proti slabým frontálním jednotkám, přejít v onom místě do obrany nebo třeba i vést ústupový boj. Na každý způsob však udržet místa obchvatu a obchvat provést. Stočí-li se obchvat do protiútku, je úspěch zaručen.

Kromě obchvatného útoku (Umfassender Angriff) má T. F. ještě bočný útok (Flankenangriff) a útok do zad (Rückenangriff). Oba povstanou z jiného přibližovacího směru, nežli mají čelní jednotky, nebo obejitím. Jsou velmi účinné, jestliže zůstaly utajeny a mají dostatečné síly.

Průraz (Durchbruch) vyžaduje:

a) nahromadit na vhodném místě velké množství sil a materiálu,

b) místo průrazu volit takové, kde i v hloubce nepřátelského postavení jsou příznivé podmínky pro útok (za nepřátelským postavením žádné přirozené překážky, jako rybníky nebo bažiny, řeka a p.),

c) vrazit do nepřátelského postavení co nejhlubší klín. Proto mít průrazné jednotky velmi silné, učleněné do hloubky, aby bylo dostatek sil k stále hlubšímu pronikání a k čelení nepřátelským protiútokům na bocích klínu,

d) je třeba provést nejprve úplný průlom (vzít nebo donutit k ústupu nepřátelské dělostřelectvo) a teprve potom rozšiřovat úspěch do šířky, t. j. využít otevření nových útočných (obchvatných) směrů.

Útok s omezeným cílem provádíme tenkrát, když je třeba jen omezeného úspěchu, na př. nepřitele zdržet, nebo když máme málo sil. Je k němu třeba vhodného terénu a vede se jen do malé hloubky. Zasazujeme obvykle všechny síly, ponecháváme si jen malé nebo žádné zálohy.

Jsme-li připraveni k útoku a zjistíme-li, že nepřítel je rovněž připraven k útoku, je lépe nechat vyběhnout nepřátelský útok a zlomit jej, a teprve potom, ve vhodném okamžiku, přejít do vlastního útoku. Nebezpečné prý je, ten vhodný okamžik najít, dostaneme-li se k němu vůbec.

Útok je složen z několika menších anebo větších krisí, které v určitou dobu docházejí na obou stranách vyvrhnutí. Tuto dobu je třeba najít a nasadit všechny síly v rozhodný okamžik.

Nezdaří-li se útok a nebrání-li tomu nepřítel, je třeba jednotky přeskupit a nasadit útok nový. Někdy však bude lépe útok zastavit, než vydávat vojska v sázku.

Úsilí (Schwerpunkt) má se volit na rozhodujícím místě. Jinak platí tytéž zásady jako u nás. Nedá-li se někdy ono rozhodující místo předem určit, určí se úsilí třeba do neznáma, a ukáže-li se to během útoku nutným, může se přeložit. K přeložení úsilí (do míst úspěchu) je třeba mít dostatečné zálohy.

Do šířky je útok rozdělen na pásma. Je to prý jednoduchý prostředek, jak vyjádřit úsilí (šířkou pásma), a jak usnadnit spolupráci zbraní. Tam, kde dvě útočné skupiny nejsou v těsném styku, se neudávají hranice pásma, ale jen rozhraní (Trennungslinie).

Šířka útočného pásma:

pro prapor 400 až 1000 m (naš 750), pro divisi ve střetném boji 4 až 5 km, na silné postavení 3 km [naše divise (4 pluky) za normálních okolností 4 km].

Cíl útoku musí být vždy udán. Je jím obvykle postavení nepřátelského dělostřelectva.

Rozkaz k útoku musí obsahovat jasný úmysl.

Rozdělení úloh musí najít náležitou míru mezi nutnou jednotností provádění (centralisací) a mezi ponecháním samostatnosti v provádění u jednotlivých útočných skupin.

2. Spolupráce zbraní.

Podle T. F. je nejhlavnějším úkolem všech zbraní spolu působících za útoku přivést pěchotu s dostačující palebnou a údernou silou až na nepřítele, tam ji umožnit nepřítele prorazit (durchstossen) a jeho odpor na-prosto zlomit. To je tenkrát, když bylo vzato nebo k ústupu přivedeno nepřátelské dělostřelectvo.

Nejdůležitější spolupráce je spolupráce dělostřelectva s pěchotou. Ta je tak důležitá a tak samozřejmá, že se nedá ani časově ani prostorově dělit.

Aby toto spojení bylo co největší, vyděluje velitel divise část dělostřelectva, t. zv. „angewiesene Artillerie“ (přímá podpora). Angewiesene proto, že pěchota je naň angewiesen (odkázána). Jeho podřízenost a způsob boje je týž jako u nás. Velitel divisiho dělostřelectva může s ním jakkoli disponovat. Je-li skupina pěchoty se samostatným úkolem nebo je-li nepřehledný terén, špatné spojení nebo jiné důvody proti centrálnímu velení, podřizuje se přímá podpora veliteli pěší útočné skupiny (pluku). V takovém případě se stává z přímé podpory t. zv. podřízené dělostřelectvo (unterstellte Artillerie). Velitel divisiho dělostřelectva nemůže s ním bez svolení velitele divise disponovat, ale udržuje se s ním spojení.

Podřízenost v boji, způsob velení a pravomoci, co se týká dělostřelectva, se téměř úplně shoduje s našimi zásadami. Rozdíly jsou tyto:

a) Dělostřelectvo divise se nedělí jako u nás na přímou podporu a všeobecnou činnost, nýbrž prostě z divisiho dělostřelectva se vydělí část pro přímou podporu. Všechno ostatní zůstává prostě divisním dělostřelectvem, kterým disponuje přímo velitel divise (velitel děl. brigády). Nemá speciálního názvu.

b) Velitel sboru (armády) si ponechává jen jednotlivé dalekonosné baterie na zvláštní daleké úkoly (rušivou palbu na křižovatky, nádraží, přesuny za frontou a pod.). Všechno ostatní své dělostřelectvo přiděluje divisím. Palba protibaterijní je hlavním úkolem velitele divisiho dělostřelectva.

c) Nemluví se nikde o oddílu, všude jen o dělostřelectkových bateriích.

d) Nemůže-li některá baterie již účinně podporovat, přemísťuje se z vlastního popudu.

e) Udržovat spojení mezi pěchotou a dělostřelectvem je povinností obou složek.

Spojení se má udržovat nejen mezi veliteli, nýbrž také mezi dělostřelectvem a nejpřednější pěchotou a hlavně s jejími těžkými zbraněmi (kulomety, minomety), resp. s jejich pozorovatelnami. Způsob spojení, co se týče volby SV., vybavení styč. děl. odd. je obdobný jako náš.

Spolupráce s tanky.

Tanky zásadně zasadit tam, kde hledáme rozhodnutí. Mají-li spolupracovat s pěchotou, mají mít s ní společný cíl, kterým je obvyčejně nepřátelské dělostřelectvo. Jejich postup však nevázat těsně na postup pěchoty. Vzali bychom jim jejich nejúčinnější ochranu — pohyblivost.

Směr útoku tanků je závislý na terénu. Někdy bude stejný s pěchotou, někdy může být i jiný.

Spolupráci mezi zbraněmi v okruhu činnosti tanků zařídí vyšší velitel (Truppenführer).

Tanky mají být tak zasazeny, aby svým postupem vyřadily z boje všechny nepřátelské zbraně, které brání v postupu vlastní pěchotě, především nepřátelské dělostřelectvo, nebo aby společně s pěchotou vnikly do nepřátelského postavení. V tom případě mají být podřízeny tomu veliteli pěchoty, v jehož okruhu působí.

Někdy mohou dostat za úkol doplnit dělovou palbu v době, kdy pro postup vlastní pěchoty je dělostřelecká podpora již velmi těžká, někdy dělostřelectvo i dočasně nahradit v době, kdy se přemísťuje.

Spolupráce tanků s ostatními zbraněmi.

Pěchota využívá tanků k rychlému postupu. Její těžké zbraně drží v šachu nepřátelské zbraně PÚV.

Dělostřelectvo střeží postup tanků, t. j.:

drží v šachu nepřátelské zbraně PÚV.,

postřeluje (oslepuje) nepřátelské pozorovatelné,

střeží lesíky a osady, z nichž je možné nebezpečí pro tanky,

postřeluje nepřátelské baterie a zálohy.

Kromě toho mohou útok tanků doprovázet:

a) pancéřované dělostřelectvo na pohyblivých lafetách (gepanzerte Artillerie auf Selbstfahrlafette),

b) motorisovaná děla proti ÚV. (Kampfwagenabwehrgeschütze),

c) motorisovaní ženisté s úkolem odstraňovat překážky, zvýšit únosnost mostů a p.,

d) letci s úkolem jednak útočit na nepř. zbraně proti ÚV., na dělostřelectvo nebo na zálohy, jednak střežit bojiště proti nepřátelské ÚV., nebo proti nepřátelskému letectvu,

e) někdy umělá mlha.

Nejdůležitější složkou úspěchu je též spojení útočných jednotek s tanky, ale hlavně spojení dělostřelectva s tanky.

Spolupůsobení ostatních zbraní za útoku, jako SPO. div., letectva, ženijního vojska, plynů, zamlžení a p., děje se podle obdobných zásad jako u nás.

Ve spolupráci v OPL. musí být tato obrana tak zařízena, aby chránila učeňování k útoku, hlavně dělostřelectva při zaujímání palebného postavení a činnost průzkumného letectva. Jednotlivé baterie OPL. musí být umístěny tak vpředu, aby mohly zasáhnout nepřátelské letectvo ještě daleko před naší přední linií.

3. Přibližování (Entfaltung).

Vyšší jednotka, která musí počítat s brzkým střetnutím s nepřítelem, zvýší svou bojovou pohotovost přechodem ze zajištěného pochodu do tvarů přibližovacích („Entfaltung“).

Kdy a jakým způsobem přejít do těchto tvarů, závisí hlavně na úmyslu velitele, na vzdálenosti nepřítele a na jeho bojové pohotovosti, na přehlednosti terénu, na nepřátelském pozorování a tím i na možnosti dalekých dělových paleb.

Přechod do „Entfaltung“ značně zpomaluje postup. Proto někdy okolnosti přinutí, aby se šlo dál v pochodových proudech bez ohledu na ztráty. V tom případě ty úseky silnic, kam je možná dělová palba, obejdeme.

Dosavadní předvoj při zajištění pochodu může zajišťovat i přibližování. Obvykle však bude rozdělen na řadu menších předvojů, z nichž každý dostane svůj zvláštní úkol v rámci celku.

Rozkazem pro „Entfaltung“ končí obvykle též zařazení v pochodovém proudu jednotek valného voje. Je lépe utvořit několik menších proudů, neboť tím se urychlí přechod do tvarů útočných.

S rozkazem pro „Entfaltung“ vydává velitel svým jednotkám již i bojové úkoly. Nemůže-li tak ještě učinit, určí:

směry jednotlivých proudů a rozhraní,
postupné cíle,
bojový průzkum,
podporu od dělostřelectva anebo i od jiných zbraní,
reguluje chování ostatních zbraní a služeb.
(Je to tedy úplný náš rozkaz pro přibližování.)

SPO. za přibližování provádí průzkum vpředu před předvoji. Po skončení úkolu je stavěn do zálohy. Je-li na křídle, postupuje na tomto křídle stupňovitě vpředu, aby tvořil jednak záchyt pro další bojový průzkum do boku, jednak současně tím zajišťoval vlastní bok.

Divisní telegrafní rota s přechodem do „Entfaltung“ začne klást telefonní spojení za pěšími pluky a dělostř. telefonní síť (osy a příčky). Je-li k tomu třeba mnoho materiálu, připojí se pluky samy na nejbližší ústřednu. Jedna osa k pěšímu pluku je zároveň osou divise.

Musí-li být provedeno přibližování v noci, provádí se pod ochranou předpusutých zajišťovacích oddílů, jsoucích co možná nejbliže k nepříteli (tedy za jednotkami v dotyku). Nejsme-li takto zajištěni, provádíme přibližování posuny (abschnittsweise), pod ochranou vlastního zajištění. Přibližování v noci provádíme co možná výhradně po cestách, které je třeba předem prozkoumat a vyznačit. Všechny velitele musí být možno kdykoli snadno nalézt, všechna pojitka nutno zesílit. Má-li to být provedeno pod ochranou dělostřelectva, musí být všechny přípravy provedeny ještě za dne.

(Příště dále.)

Major gšt. Karel K r e p l:

Nový francouzský předpis o taktickém použití vyšších jednotek.*)

Francouzské ministerstvo války vydalo v srpnu 1936 nový předpis „Instruction sur l'emploi tactique des grandes unités“. Je to opravené a doplněné vydání prozatímního předpisu z roku 1921.

Důvody, které vedly k vydání nového předpisu, a podstatné změny v zásadách použití vojsk, které jsou důsledkem nových myšlenek, jsou uvedeny ve zprávě ministru války. Podotýká se v ní, že v době od ukončení světové války byly zavedeny v armádách nové a důležité moderní zbraně, jichž zavedení dalo podnět k vzniku obranných prostředků proti nim.

*) Instruction sur l'emploi tactique des grandes unités, Charles-Lavauzelle & Cie 1937.